

Avis-and dækker over reelt problem

En række misvisende mediehistorier om de danske universitetsuddannelser har desværre forplumret debatten om et vigtigt spørgsmål: Hvordan sikrer vi et bedre match mellem dimittenderne og arbejdsmarkedet?

Af Lia Leffland,
akademidirektør,
Akademiet for de Tekniske
Videnskaber (ATV),
ll@atv.dk

Videre læsning:

Se Akkrediteringsrådets notat her: <http://akkr.dk/2014/ny-analyse-om-aftagerinvolvering/>

Oprindelig avisartikel i Berlingske: www.b.dk/nationalt/uddannelser-faar-dumpekarakter-i-jobrelevans

SYNSPUNKT

Der er udfordringer i det danske uddannelsessystem. En af dem er, at dimittenderne fra nogle universitetsuddannelser sendes ud på et arbejdsmarked, hvor der reelt ikke er behov for deres kompetencer.

Problemerne skal bare ikke blæses ud af proportioner. Og det var desværre, hvad der skete, da flere medier i fornyligt præsenterede det, journalister kalder "en god historie". Med afsæt i en ny rapport konkluderede en række forskellige artikler, at næsten halvdelen af universitetsuddannelserne ikke har tilstrækkelig jobrelevans.

Men i virkeligheden er der tale om en avis-and, altså en usand historie, som har fundet vej til spalterne. Artiklerne baserede sig på et notat fra Danmarks Akkrediteringsinstitution, ACE. Rapporten analyserer bl.a. antallet af møder i de såkaldte aftagerpaneler, mens den kun indirekte forholder sig til spørgsmålet om jobrelevans. Notatet fortæller, at nogle universitetsuddannelser bør gøre mere for at være i dialog med deres aftagere på arbejdsmarkedet, men mere kan konklusionen fra notatet altså ikke bære.

Det er naturligvis en god pointe, at aftagerpanelerne skal bruges konstruktivt og aktivt til at give input til universiteterne. Men argumentationen kan ikke vendes rundt. Altså, man kan ikke konkludere, at de uddannelser, der ikke har en tilstrækkelig dialog med aftagerpanelerne, ikke er relevante for arbejdsmarkedet. Der er en hel palette af andre samarbejdsflader med direkte kontakt mellem universiteter og aftagere.

Fejlagtig præmis – reelle udfordringer

Det undrer mig, hvordan de misvisende historier kan opstå. Jeg har selv hentet ACE-rapporten på nettet, den var nem at finde, er let læst og relativt nem at forstå. Måske er der gået "Christiansborg" i den? Sådan at en rapportering med et snævert fokus blæses op til meget mere, end den kan bære. Den får sit eget liv, hvor alle jagter nye vinkler på den samme skæve historie, og hvor politikere svarer på spørgsmål ud fra en grundlæggende fejlagtig præmis.

Hele historien må give anledning til selvransagelse hos medierne (undtagen dagbladet Information, der gennemskuede tingenes rette sammenhæng og skrev en glimrende og korrekt artikel om ACE-undersøgelsen). Avis-anden er så meget desto mere ærgerlig,

fordi uddannelsernes arbejdsmarkedsrelevans er et vigtigt emne.

Der er nemlig reelle udfordringer på området. Det er en dårlig ide for samfundet, for erhvervslivet og for de unge selv at uddanne til arbejdsløshed.

Man bør vurdere, om dimittenderne finder arbejde inden for deres uddannelsesområde, og om deres indkomst modsvarer uddannelsesniveaueet. Hvis man fx tager en lang universitetsuddannelse, men arbejder i et HK-job, hænger tingene ikke sammen. Den unges talent kommer måske slet ikke til udfoldelse på arbejdsmarkedet, og folk med kortere uddannelser risikerer at blive skubbet ud af arbejdsmarkedet.

Tingene er ikke sort-hvide. Hvis man efter endt uddannelse får job på et helt andet felt end det, man er uddannet til, behøver det ikke være et problem. Det kan være udtryk for "det muliges kunst" og for, at man har haft et åbent sind i jobsøgningen – med andre ord, at man er fleksibel, tilpasser sig de faktiske forhold på arbejdsmarkedet og kan se de spændende muligheder ved at tænke ud boksen. Men for samfundet som helhed er det ikke smart, hvis der uddannes et stort antal dimittender inden for et område, hvor der ikke er tilstrækkelig brug for deres viden og kompetencer. Især ikke hvis der er mangel på veluddannede unge på andre områder.

Uddannelsernes relevans

Det er ikke nogen let opgave at måle, om en uddannelse fortjener en "bestået"-karakter. Men man kan for eksempel undersøge faktorer som dimittendledighed, beskæftigelsesgrad, jobtype, antal og længde af ledighedsperioder, antal aktive år på arbejdsmarkedet og lønnens størrelse. Sidstnævnte fortæller indirekte, i hvor høj grad den enkelte medarbejder skaber værdi for sin arbejdsplads. Sådanne parametre vil fortælle langt mere om jobrelevans end antallet af møder i et aftagerpanel.

Regeringen har nedsat et kvalitetsudvalg, der gransker området, og også ATV vil snart komme med et udspil, der kan være med til at få flere fakta på bordet. For det er vigtigt for både samfundet og den enkelte studerende at have et klart billede af, hvilke uddannelser der "præsterer" bedst. ■

Note: Synspunktet er baseret på et blogindlæg af forfatteren bragt på ing.dk